

Sygn. akt III AUa 327/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Aleksandra Urban (spr.)
Sędziowie:	SSO del. Alicja Podlewska SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska
Protokolant:	stażysta Katarzyna Pankowska

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy B. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 grudnia 2012 r., sygn. akt VII U 1962/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 327/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej B. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153 poz. 1227 ze zm.). Organ rentowy wskazał, iż nie uwzględnił ubezpieczonej jako okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu od dnia 22 sierpnia 1974 r. do dnia 10 kwietnia 1988 r., od dnia 04 lutego 1991 r. do dnia 31 sierpnia 1992 r. i od dnia 01 września 1992 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. w Drukarni (...) S.A. w G. wobec faktu, iż na świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 31 marca 2001 r. podpis złożył T. K., nie będący osobą upoważnioną do reprezentacji spółki, ponieważ z informacji Krajowego Rejestru Sądowego wynika, iż osobą umocowaną do reprezentacji tegoż podmiotu jest Z. K.. Równocześnie pozwany podał, iż ubezpieczona przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego i nie złożyła wniosku o przekazanie zgromadzonych tam środków na dochody budżetu państwa (k. 43 akt rentowych).

Odwołanie z dnia 22 maja 2012 r. od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wniosła ubezpieczona, wskazując, iż zakład pracy, odnośnie którego zakwestionowano jej poszczególne okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych widniał w spisie zakładów szkodliwych. Podała, iż wykazała odpowiednią wymaganą ilość lat pracy w warunkach szczególnych, zaś jej praca odbywała się przy farbach drukarskich i klejach. Wskazała również, iż jej koleżanki – również emerytki – składały wnioski o emeryturę w warunkach szczególnych, przedkładając dokumenty podpisane przez T. K., i uzyskiwały wnioskowane świadczenia (k. 3 i 5 akt sprawy). Do odwołania załączono dowód złożenia przez ubezpieczoną u pozwanego wniosku o wykreślenie jej z rejestru członków otwartych funduszy emerytalnych i przekazanie zgromadzonych na jej koncie środków do budżetu państwa (k. 4 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej pozwany organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji (k. 6-8 akt sprawy).

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku - VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt I. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni B. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 22 maja 2012r.; w pkt II. nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne. Ubezpieczona B. K., urodzona dnia (...), z zawodu introligator przemysłowy, w dniu 03 stycznia 2012 r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczona na dzień wydawania wyroku nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego (wniosek o wykreślenie z rejestru członków OFE i przekazanie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach OFE do budżetu państwa złożyła w dniu 22 maja 2012 r.) i nie pozostaje w stosunku pracy. Wymagany wiek 55 lat ubezpieczona ukończyła w dniu (...). W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczona udowodniła według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż ubezpieczeniowy 23 lat, 7 miesięcy i 23 dni (w tym 20 lat, 3 miesiące i 29 dni okresów składkowych oraz 3 lata, 3 miesiące i 24 dni okresów nieskładkowych), jednakże nie udowodniła ani jednego dnia okresu pracy w szczególnych warunkach. Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 26 marca 2012 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonej B. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Decyzja została skierowana do ubezpieczonej w dniu 04 kwietnia 2012r. W dniu 05 maja 2012r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym zastrzeżenia do zaskarżonej decyzji a pismo zawierające odwołanie do Sądu w dniu 22 maja 2012r. W okresie od dnia 22 sierpnia 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. ubezpieczona była zatrudniona w Zakładach (...) w G. (następnie od dnia 16 kwietnia 1996 r. na podstawie art. 231 k.p. Zakładach (...) S.A. w G., zaś od dnia 13 listopada 2000 r. w drodze zmiany nazwy Drukarni (...) S.A. w G.) na stanowiskach preparatora wyrobów introligatorskich oraz od dnia 01 września 1992 r. introligatora przemysłowego, z przerwą na urlop macierzyński w 1979 r. W powyższym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmowała się bezpośrednią obsługą maszyn i urządzeń do składania (łamania) arkuszy papieru, krajaniem papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach. W drukarni produkowano książki, zeszyty, broszury, plakaty, etykiety na ryby oraz na piwo. Ubezpieczona pracowała na różnych maszynach – zarówno introligatorskich, do opracowania druku i na offsetowych, które drukują książki, jako operator maszyn. Na początku pracowała jako preparator wyrobów poligraficznych - była to praca o charakterze pomocnika operatora maszyny, do której samodzielnej obsługi nie posiadała jeszcze uprawnień. Zajmowała się wówczas nakładaniem papieru na maszynę i odbieraniem druków już gotowych do składania. Kierownik przydzielał codziennie rano stanowiska pracy, w zależności od potrzeb; system pracy polegał na kierowaniu poszczególnych pracowników na różne maszyny, stosownie do potrzeb. Ubezpieczona kierowana była na różne działy, ale praca w nich zawsze związana była bezpośrednio z drukowaniem i oprawianiem książek; przez cały czas była to praca związana z drukowaniem i oprawianiem tego asortymentu, który był produkowany w zakładzie pracy. Na stanowiskach pomocniczych wykonywana była ta sama praca, jaką wykonywali operatorzy maszyn, z tym, że gdy były 2 osoby – pomocnik i operator maszyny – to dzielono się pracą, zaś pod nieobecność operatora ubezpieczona sama jako pomocnik zajmowała się obsługą maszyn. W latach 1975-1979 ubezpieczona pracowała na tzw. lakierówce (wydziale zajmującym

się lakierowaniem etykiet). Była to praca w szkodliwych warunkach, w oparach lakieru i kleju. Pracownicy zajmowali się obsługą maszyn do cięcia papieru, do wybijania etykiet na tzw. sztancy, były to etykiety na piwo i na opakowania do ryb. Kartoniki etykiet były lakierowane na specjalnej maszynie, gdzie pracownik wlewał lakier zmieszany z acetonem. Po powrocie z urlopu macierzyńskiego w 1979 r. ubezpieczona została skierowana do introligatorni, obsługiwała złamywarke, niciarkę, maszynę do kompletowania książek i do klejenia opraw na okładkę na zimno i na ciepło – pracowała tam do końca zatrudnienia w zakładzie, z bardzo sporadycznymi przerwami, gdy na zastępstwa urlopowe pracownicy na kilka dni kierowani byli czasami na maszyny drukujące. W latach 1997-1998 ubezpieczona pracowała nadto jako introligator przy produkcji m.in. kalendarzy ściennych, pocztówek, książek niskonakładowych na stanowisku preparatora światłodrukowego. Praca ta polegała na naświetlaniu blachy z drukiem, którą się nakładało na wałek maszynowy, którym maszyna drukowała druk. Pracowała także jako introligator przemysłowy, jako operator maszyn do krajania (krajalnicy oraz złamarki do papieru i tektury na okładki). Ubezpieczona w 1982 r. ukończyła kurs introligatora przemysłowego – wiązało się to z podwyższeniem wynagrodzenia, przejściem do wyższej grupy zaszerogowania. Ubezpieczona po zakończeniu pracy w spornym okresie nie otrzymała od pracodawcy świadectwa pracy w warunkach szczególnych – dopiero po uzyskaniu od koleżanek informacji, iż Drukarnia (...) S.A. w G. jest następcą prawnym Zakładów (...) w G. zwróciła się o taki dokument. Razem z wnioskodawczynią w Zakładach (...) w G. pracowały m. in. I. M. (1) oraz B. S. (1). Świadek I. M. (2) znała wnioskodawczynię z wspólnej pracy w Zakładach (...) w G. (następnie od dnia 16 kwietnia 1996 r. na podstawie art. 231 k.p. Zakładach (...) S.A. w G., zaś od dnia 13 listopada 2000 r. w drodze zmiany nazwy Drukarni (...) S.A. w G.), gdzie była zatrudniona od dnia 21 września 1976 r. do dnia 13 marca 2001 r. na stanowisku pracownika pomocniczego poligraficznego. Również ukończyła ona kurs introligatora przemysłowego, po którym – pod koniec zatrudnienia – pełniła funkcję brygadzystki. Świadek B. S. (2) znała wnioskodawczynię z wspólnej pracy w Zakładach (...) w G. (następnie od dnia 16 kwietnia 1996 r. na podstawie art. 231 k.p. Zakładach (...) S.A. w G., zaś od dnia 13 listopada 2000 r. w drodze zmiany nazwy Drukarni (...) S.A. w G.), gdzie była zatrudniona od dnia 08 kwietnia 1989 r. do dnia 15 sierpnia 1999 r. na stanowisku preparatora. Nie mając wykształcenia kierunkowego, zajmowała się ona prostszymi pracami – w przeciwieństwie do wnioskodawczyni i świadka I. M. (2).

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy zważył, iż odwołanie skarżącej B. K. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie. Na wstępie Sąd Okręgowy rozważył zasadność przywrócenie terminu do wniesienia odwołania. Przechodząc do kwestii merytorycznych Sąd ten wskazał, iż przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonej do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawczyni legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne. Równocześnie niewątpliwie ustalono (co przyznał sam pozwany – k. 52 akt sprawy, jak również ubezpieczona – k. 59 akt sprawy), iż ubezpieczona przed wydaniem w sprawie wyroku spełniła także drugi z zakwestionowanych w zaskarżonej decyzji warunków, mianowicie złożyła w dniu 22 maja 2012 r. wniosek o przekazanie do budżetu państwa środków zgromadzonych na jej koncie w otwartym funduszu emerytalnym i o wykreślenie jej z rejestru członków OFE. Sąd Okręgowy przywołał znajdujące zastosowanie w sprawie przepisy prawa i wskazał, że bezspornym jest, iż ubezpieczona w dniu (...) osiągnęła 55 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 20 lat, nie pozostawał w stosunku pracy. Postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić, w kontekście zarzutu pozwanego zawartego w zaskarżonej decyzji odmownej, iż ubezpieczona wystąpiła także (skutecznie w dniu 22 maja 2012 r. składając stosowny wniosek vide k. 30 akt ZUS) o skreślenie jej z listy członków otwartego funduszu emerytalnego oraz zgromadzonych w tymże funduszu środków pieniężnych do budżetu państwa. Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia wnioskodawczyni w Drukarni (...) S.A. w G. na stanowisku preparatora wyrobów introligatorskich oraz od dnia 01 września 1992 r. introligatora przemysłowego, gdyż jak wskazał pozwany organ rentowy, na świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 31 marca 2001 r. podpis złożył T. K., nie będący osobą upoważnioną do reprezentacji spółki, ponieważ z informacji Krajowego Rejestru Sądowego wynika, iż osobą umocowaną do reprezentacji tegoż podmiotu jest Z. K. (k. 36-37 akt rentowych). W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie znajduje

potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadczenie pracy, świadectwo o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych). Niewątpliwie został on potwierdzony zeznaniami świadków – współpracowniczek ubezpieczonej ze spornego okresu zatrudnienia, które zgodnie wskazał, iż wnioskodawczyni przez cały sporny okres zatrudnienia Zakładach (...) w G. (następnie od dnia 16 kwietnia 1996 r. na podstawie art. 231 k.p. Zakładach (...) S.A. w G., zaś od dnia 13 listopada 2000 r. w drodze zmiany nazwy Drukarni (...) S.A. w G.), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracowała przy bezpośredniej obsłudze maszyn i urządzeń do składania (łamania) arkuszy papieru, krajania papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach. Ze spójnych zeznań świadków i ubezpieczonej wynika, że pracowała (analogicznie jak pozostali pracownicy - system pracy polegał na kierowaniu poszczególnych pracowników na różne maszyny, stosownie do potrzeb) na różnych maszynach – zarówno introligatorskich, do opracowania druku i na offsetowych, które drukują książki, jako operator maszyn. Ubezpieczona kierowana była na różne działy, ale praca w nich zawsze związana bezpośrednio z drukowaniem i oprawianiem książek; przez cały czas była to praca związana z drukowaniem i oprawianiem tego asortymentu, który był produkowany w zakładzie pracy. Na stanowiskach pomocniczych wykonywana była ta sama praca, jaką wykonywali operatorzy maszyn. Odnośnie podnoszonych przez pozwanego organ rentowy zrzutów wskazać należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie lub też nie świadectwa pracy w szczególnych warunkach określającego stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. W ocenie Sądu Okręgowego zasadnym jest podzielenie zarzutów pozwanego (k. 43 akt rentowych) skierowane w zakresie podstawy umocowania osoby T. K., który w imieniu zakładu pracy podpisał przedłożone przez ubezpieczoną świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dnia 31 marca 2001 r. (k. 6 akt rentowych), szczególnie w świetle uzyskania przez pozwanego z sądu rejestrowego informacji (k. 37 akt rentowych), iż inna osoba była uprawniona do reprezentacji podmiotu niż podpisana na zakwestionowanym dokumencie w kontekście braku kontr dowodów ze strony ubezpieczonej pozwalających na ustalenie czy i na czyje polecenie T. K. wystawił przedmiotowy dokument w imieniu pracodawcy. Wskazać jednakże należy, iż w przedmiotowym postępowaniu dokument ten ma charakter jedynie informacyjny, posiłkowy, bowiem Sąd – zgodnie z cytowanym już utrwalonym poglądem Sądu Najwyższego – może ustalać okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy, a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi. W przedmiotowym postępowaniu zaś jednoznacznie stanowisko ubezpieczonej zostało potwierdzone świadectwem pracy z dnia 31 sierpnia 1994r. (k. 4 akt ZUS), zeznaniami jej samej, zbieżnymi i zgodnymi z zeznaniami powołanych przez nią świadków – współpracowniczek ze spornego okresu zatrudnienia. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonej za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o zeznania świadków i ubezpieczonej wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy ubezpieczonej, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario. W ocenie Sądu, ubezpieczona B. K. spełniła wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnęła 55 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentowała okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 20 lat, wystąpiła z otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawała w stosunku pracy, a także – zgodnie z ustaleniami dokonanymi przez Sąd – spełniła przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawczyni w spornym okresie wykonywała pracę preparatora wyrobów introligatorskich oraz introligatora przemysłowego, zajmując się bezpośrednią obsługą maszyn i urządzeń do składania (łamania) arkuszy papieru, krajania papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach (wskazanymi w wykazie A dziale XI pod pozycją 5 rozporządzenia), zatem była zatrudniona na stanowisku, o którym mowa załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, dalej: rozporządzenie. Uwzględnienie bowiem spornego okresu wskazuje, iż staż pracy wnioskodawczyni w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania jej świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym. W konkluzji z

wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, w punkcie I wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu ubezpieczeniowego z dnia 26 marca 2012 r. i przyznał ubezpieczonej B. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 22 maja 2012 r. (tj. od dnia wystąpienia o wykreślenie jej z rejestru członków OFE i przekazania zgromadzonych na koncie środków do budżetu skarbu państwa), mając na uwadze fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczona złożyła w dniu 03 stycznia 2012 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, w punkcie II wyroku Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonej mającego wpływ na jej prawo do wnioskowanego świadczenia.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zarzucając: naruszenie prawa materialnego - art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2009 roku Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez przyznanie B. K. prawa do emerytury od dnia 22.05.2012 roku; naruszenie prawa procesowego - art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, a w konsekwencji poczynienie błędnych ustaleń taktycznych co do okresów prac B. K. w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wskazując na powyższą podstawę apelacji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, tj. o oddalenie odwołania, ewentualnie, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji. W uzasadnieniu skarżący umotywowował podniesione zarzuty i wnioski, w szczególności wskazując, iż na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, można uznać że wnioskodawczyni B. K. w okresie zatrudnienia Drukarni (...) S.A. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace w szczególnych warunkach od 1982 roku (z chwilą uzyskania uprawnień introligatora) do 10.04.1988 roku (6 lat 3 miesiące 10 dni), od 04.02.1991 roku do 31.08.1992 roku (1 rok 6 miesięcy 25 dni), od 01.09.1992 roku do 31.08.1994 roku (2 lata). W tym stanie rzeczy brak ustawowych przesłanek gwarantujących przyznanie B. K. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się bezzasadna i jako taka nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wyjaśnić należy, że jeżeli sąd I instancji błędnie ustali kluczowe dla rozstrzygnięcia fakty, to nawet przy prawidłowej interpretacji stosowanych przepisów prawa materialnego, wydany wyrok nie będzie odpowiadał prawu.

Innymi słowy, subsumcja nie odpowiadających prawdzie przedmiotowo istotnych ustaleń faktycznych skutkuje naruszeniem prawa materialnego, a pamiętać należy, że kontroli w tym zakresie sąd odwoławczy dokonuje z urzędu / por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r. III CZP 49/07, OSNC 2008/6/55, Biul. SN 2008/1/13, Wspólnota 2008/7/44, Prok. i Pr.-wkł. 2009/6/60/.

Mając na uwadze powyższe, zasadnym jest w pierwszej kolejności odnieść się do podniesionego zarzutu naruszenia prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c. Stosownie do treści art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto powinna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i – wążąc ich moc oraz wiarygodność – odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1999 r., sygn. akt II UKN 685/98, OSNAPiUS Nr 17/2000, poz. 655, LEX nr 41437).

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd uchybił przy ocenie dowodów zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. W takim wypadku podważona skutecznie może być przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów, a także będące jej konsekwencją ustalenie stanu faktycznego i jego subsumowanie pod określony przepis prawa. To natomiast, że określone dowody ocenione zostały niezgodnie z intencją strony skarżącej nie oznacza jeszcze, iż Sąd dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Dla należytego umotywowania swojego stanowiska strona apelująca powinna wykazać, jakich to konkretnych uchybień w ocenie dowodów dopuścił się Sąd pierwszej instancji, to jest – czy i w jakim zakresie ocena ta jest niezgodna z zasadami prawidłowego rozumowania, wiedzą lub doświadczeniem życiowym, względnie – czy jest ona niepełna.

Zgodnie z wyjaśnieniem udzielonym przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 16 listopada 2005 r. sygn. akt I ACa 447/05, LEX nr 177024, które Sąd odwoławczy podziela, zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego może tylko wówczas wzruszyć zaskarżony wyrok, gdy istnieje dysharmonia między materiałem zgromadzonym w sprawie a konkluzją, do jakiej doszedł Sąd na jego podstawie.

Odnosząc powyższe rozważania natury ogólnej do realiów przedmiotowej sprawy, wskazać należy, iż w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy wyjaśnił w toku przeprowadzonego postępowania wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Przeprowadził także wystarczające dla rozstrzygnięcia sprawy postępowanie dowodowe, które ocenił zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c., nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów, zakreślonych wyżej wskazanym przepisem. Zwrócić należy również uwagę, iż apelujący sformułował zarzut naruszenia art. 233 k.p.c., jednak z uzasadnienia apelacji wynika, że nie kwestionuje ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, a wyłączenie ich ocenę prawną.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776).

Przechodząc do omówienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, wstępnie wskazać należy, iż zaskarżony wyrok nie narusza również prawa materialnego.

Przypomnieć należy, iż ubezpieczona wniosła odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania wnioskowego świadczenia, tj. prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /dalej ustawa emerytalna/. Wskazany przepis wraz z art. 32 ustawy emerytalnej oraz przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze /dalej rozporządzenia/, określają dla kobiet następujące przesłanki prawa do wcześniejszej emerytury: ukończony 55 rok życia, 25 letni ogólny staż ubezpieczeniowy, 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed 1 stycznia 1999 r., nieprzystąpienie do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Z dniem 1 stycznia 2013r. odpadła przesłanka rozwiązania stosunku pracy.

Na obecnym etapie postępowania w dalszym ciągu istota sporu sprowadza się do oceny, czy ubezpieczony legitymuje się 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, do pracy w szczególnych warunkach Sąd Okręgowy zasadnie zaliczył ubezpieczonej okresy zatrudnienia od dnia 22 sierpnia 1974 r. do dnia 10 kwietnia 1988 r., od dnia 04 lutego 1991 r. do dnia 31 sierpnia 1992 r. i od dnia 01 września 1992 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. w Drukarni (...) S.A. w G. (następcy prawnego Zakładów (...) w G. a następnie od dnia 16 kwietnia 1996 r. Zakładów (...) S.A. w G.).

Z uzasadnienia apelacji wynika, iż organ rentowy nie kwestionuje tej oceny co do zatrudnienia po 1982 roku, kiedy ubezpieczona uzyskała uprawnienia intrologatora. Ponownego rozważania wymaga zatem zaliczenie przez Sąd Okręgowy okresu od 22 sierpnia 1974 r. do chwili uzyskania uprawnień intrologatora.

Podkreślić należy, iż w toku całego postępowania ubezpieczona konsekwentnie wskazywała, iż dopiero w 1982 roku uzyskała uprawnienia intrologatorskie, do tej zaś pory wykonywała pracę na stanowiskach pomocniczych przy operatorach maszyn drukarskich, zajmując się nakładaniem papieru na maszynę i odbieraniem druków do składania, zaś samodzielnie obsługując maszynę tylko pod nieobecność operatora.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy zasadnie zaliczył ubezpieczonej do pracy w szczególnych warunkach również okres zatrudnienia w Zakładach (...) w G. przed uzyskaniem uprawnień intrologatora w 1982 roku, uznając, że brak uprawnień intrologatorskich nie stoi na przeszkodzie uznania, iż była to praca przy bezpośredniej obsłudze maszyn i urządzeń do składania (łamania) arkuszy papieru, krajania papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach o jakiej mowa w dziale XI – w przemyśle poligraficznym, pkt 5, wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Ocenę taką wspiera analiza pomocniczych przepisów resortowych, gdyż w Zarządzeniu Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego /Dz.Urz.MG.1985.1.1/ stanowiącym rozwinięcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., w dziale XI – w przemyśle poligraficznym, pkt 5 - bezpośrednia obsługa maszyn i urządzeń do składania (łamania) arkuszy papieru, krajania papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach, wskazano następujące stanowiska pracy: 1) intrologator przemysłowy; 2) maszynista maszyn intrologatorskich i maszyn do sklejania; 3) operator maszyn intrologatorskich i maszyn do krajania wzdłuż; 4) pomocnik ogólnowydziałowy (w dziale intrologatori); 5) ustawiacz maszyn (w intrologatoriach przemysłowych).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, zgodzić należy się z Sądem Okręgowym, iż ubezpieczona do czasu uzyskania uprawnień do samodzielnej obsługi maszyn w 1982 roku również wykonywała prace w szczególnych warunkach pełniąc funkcje pomocnicze przy operatorach maszyn, a zatem jako pomocnik ogólnowydziałowy posługując się terminologią zarządzenia wykonywała pracę przy bezpośredniej obsłudze maszyn i urządzeń do składania (łamania) arkuszy papieru, krajania papieru i wyrobów poligraficznych oraz do oprawy wyrobów poligraficznych w drukarniach.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji trafnie zaliczył ubezpieczonej do stażu pracy w szczególnych warunkach wszystkie sporne okresy zatrudnienia od dnia 22 sierpnia 1974 r. do dnia 10 kwietnia 1988 r., od dnia 04 lutego 1991 r. do dnia 31 sierpnia 1992 r. i od dnia 01 września 1992 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. w Drukarni (...) S.A. w G. (następcy prawnego Zakładów (...) w G. a następnie od dnia 16 kwietnia 1996 r. Zakładów (...) S.A. w G.).

W ocenie Sądu Apelacyjnego ubezpieczona wykazała, że spełnia wszystkie przesłanki nabycia prawa do wcześniej emerytury na mocy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a zatem zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.